

er motiverede. Hvad faar vi at vide om, hvorfor Overskridelserne har fundet Sted? I de fleste Tilfælde faar vi at vide, at det „har vist sig“, at Arbejdet har kostet mere, at det ikke er blevet udført for den Pris, der var anslaaet. Det er nu ikke ganske tilfredsstillende. For at nævne et Par Eksempler skal jeg berøre Punkt 1 og Punkt 2. Paa Punkt 1 har det vist sig, at Arbejderne kostede mere, særlig for Murer-, Tømmer-, Snedker- og Blikkenslagerarbejdet. Ved Punkt 2, som angaar Kullosningsanlægget, er Overskridelserne særlig sket ved Malerarbejdet og Fundamenteringsarbejdet. Gaar vi det nærmere igennem, finder vi omtrent for alle Fags Vedkommende, at Priserne ikke har kunnet holde Stik, hvad der er noget ganske utilfredsstillende ved. Under Punkt 2 kommer oven i Købet den Betjeningsbro, der viste sig nødvendig, efter at man var blevet færdig. Man har dog vist Grund til at spørge, om et Kullosningsanlæg er noget saa nyt og ukendt, at man ikke kunde skønne over, hvilke Broer der var nødvendige, da man lavede Projektet. Den grundigste Overskridelse findes under Punkt 3 angaaende Boulevardtunnelen; men den har jo været gjort til Genstand for saa megen Omtale, at jeg ikke behøver at gaa ind paa selve Overskridelsen. Det drejer sig dér, som nævnt, om henved 1 Mill. Kr., og det er navnlig Spørgsmaalet om de ikke prøvede Enhedspriser, som den sidste ærede Taler jo har berørt.

Hvis man nu vil gaa over til at se, hvad der anføres som Aarsag til disse Overskridelser bortset fra, „at det har vist sig“, kan det for det meste sammenfattes i Spørgsmaalet om Materialprisernes Stigning og Trafikkens stærke Stigning; men det er dog ikke tilstrækkelig Aarsag til disse Overskridelser. Det er begge Ting, der har været Genstand for Overvejelser saa mange Gange, og som man jo paa Forhaand vidste vilde finde Sted. Sligt tager man jo ogsaa Hensyn til ved Arbejder, der strækker sig ud over en længere Tid. Det er altsaa ikke tilstrækkelig Grund til at forklare Overskridelserne. Paa et Punkt anføres det, at Byggetiden er forlænget, og det har foraarsaget Overskridelsen. Ellers regner man jo ved store Byggeføretagender med, at naar man skal forcere dem, naar Arbejdet skal koncentreres paa den kortest mulige Tid, stiger Omkostningerne, men naar man kan forlænge Byggetiden, saa man kan træffe sine Dispositioner under Hensyn til de foreliggende Forhold, regner man med, at Udførelsen bliver bil-

ligere. Her siger man nu det stik modsatte, og det forekommer mig ikke at være ganske tilfredsstillende. Som Grund til Fordyrelsen ved Tunnelens Anlæg anføres ogsaa Hensynet til en eventuel Indførelse af elektrisk Drift paa Banen, hvorfor man maa skaffe større fri Højde i Tunnelen. Men heller ikke dette Spørgsmaal, om mulig at gaa over til elektrisk Drift, var noget nyt. Det havde været drøftet længe før det første Projekt, og der burde derfor have været taget Hensyn dertil allerede ved Udbudene den Gang. Det anføres endvidere, at man ved Boring i Bunden er stødt paa stærkt vandførende Lag, der nødvendiggør en Forbedring af Isolationen omkring Tunnelen ikke blot i Bunden og paa Siderne, men ogsaa i Loftet. Da man har gravet ned fra oven, og da Tunnelen bygges i aaben Udgravning, er det vanskeligt at forstaa, hvorledes de vandførende Lag kan faa noget som helt med Loftets Isolering at gøre. Man har ondt ved at afholde sig fra den Forklaring, at Grunden er den, at man har projekteret en altfor mangelfuld Isolering, og derfor vil se at faa den forbedret. Men de vandførende Lag er ikke nogen god Begrundelse.

Den anden Side, som jeg mener, vi kunde lære noget af, er den Maade, hvorpaa man har forandret et gennemtænkt og omfattende Forslag ved at tage Enkelt-heder ud. Efter alt, hvad man kan skønne, maa Forslaget antages at have været grundigt forberedt, idet det hvilede bl. a. paa en Række Løsninger af en udstedt Præmieopgave, hvor man tog det bedste ud. Der blev den Gang forlangt et Beløb af 23½ Mill. Kr. Forslaget forelaa som en fuldstændig Helhed, der ogsaa omfattede en ydre Ringbane, der var løftet ud af Niveau. Dette Beløb fandt man imidlertid for stort i det andet høje Ting, og man søgte at bringe det ned. Forslaget blev endda ikke færdigt i den første Samling, men først i Samlingen 1903—04, og det blev da vedtaget med den Modifikation, som jeg allerede den Gang tillod mig at advare imod, idet jeg da havde mine dunkle Anelser, mine sørgelige Anelser, som senere er blevet bekræftet, om, at det var en Fejl, som man den Gang begik. Og Besparelsen har jo ogsaa været af meget tvivlsom Værdi. Som det saa ofte gaar, er nemlig den Omstændighed, at man kan nedbringe en Bevilling, ingenlunde ensbetydende med en Besparelse; ofte viser det sig snarere i Længden at blive en Fordyrelse. Jeg kan ikke skønne rettere, end at en hel Del af de nye Anlæg, der nu foreslaas her, for en